

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 21090004

Ákvörðun nr. 40/2022

Þann 12. maí 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 40/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi [REDACTED] er varðaði afskipti lögreglu af ólögráða dóttur hennar, [REDACTED] dags. 23. september sl. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við starfshætti og starfsaðferðir starfsmanna lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu vegna afskipta af [REDACTED] fyrir meinta vörslu [REDACTED] árið 2020. Einnig eru gerðar athugasemdir við framkvæmd yfirheyrslu sem átti sér stað í kjölfarið.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu með bréfi þann 29. september 2021.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Í helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

2.

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi þann 14. október 2021. Meðfylgjandi svari embættisins voru gögn málsins og upptökur úr lögreglubifreiðum er voru notaðar vegna atviksins.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá liða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoðryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu greinir hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lítur að starfsháttum og starfsaðferðum starfsmanna lögreglu.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu. Yfirferð nefndarinnar leiddi í ljós að ekkert athugasemdi hafi komið fram við starfsaðferðir lögreglu á vettvangi. Nefndin telur lögreglu hafa aðhafst innan þeirra heimilda sem lögreglu eru gefnar með lögum nr. 90/1996 og lögum nr. 88/2008 líkt og gögn málsins bera með sér. Í erindi [REDACTED] er gerð athugasemd við háttsemi starfsmanns lögreglunnar sem hafi verið í sambandi við hana og þá er kvartað yfir því að ekki hafi verið litið til [REDACTED]. Með hliðsjón af því hvernig málsvikum var lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að fram sé komin kvörtun yfir störfum lögreglu sem rétt er að senda til Lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu til þóknarlegrar meðferðar.

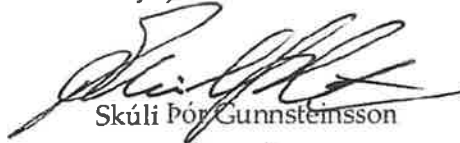
Nefndin bendir einnig á að engar búmyndavélar voru í notkun á vettvangi, aðeins upptökubúnaður í lögreglubifreiðum. Í bifreið þeirri sem [REDACTED] var flutt í af vettvangi virðist lögreglumaður hafa óvart slökkt á hljóði eða að búnaðurinn hafi ekki verið í lagi því hljóð er í upphafi upptöku en síðan er slökkt á hljóðinu. Nefndin heyrði því [REDACTED] aldrei tala á upptöku. Það er mat nefndarinnar að þetta sé aðfinnsluvert. Nefndin brýnir fyrir Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu að tryggja sé að þegar búnaður er notaður, sé hann í lagi og að starfsmenn kunni á búnaðinn.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Niðurstaða

Erindi [REDACTED] er sent Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu til þóknanlegrar meðferðar.

Reykjavík, 12. maí 2022

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald
Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir